

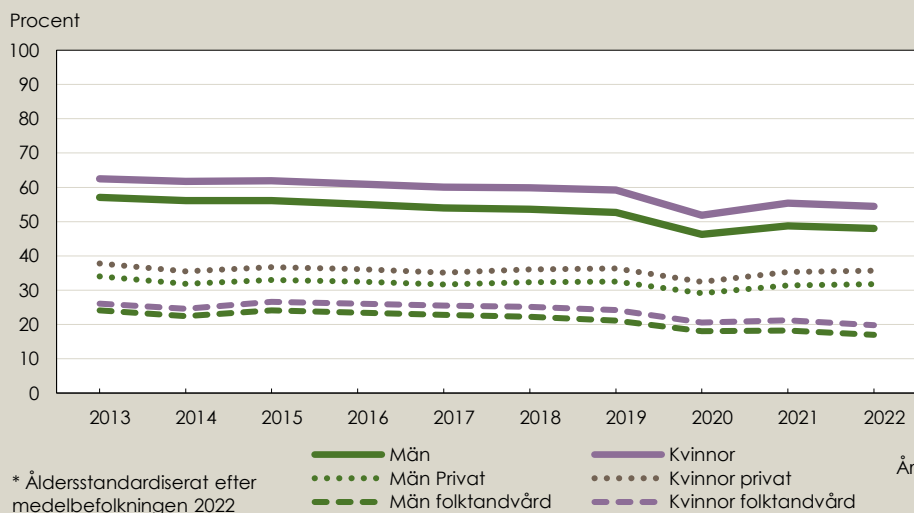
Statistik om tandhälsa 2022

Ungefär 3,9 miljoner personer, 24 år eller äldre, fick tandvård inom det statliga tandvårdsstödet 2022. Det är den näst lägsta årsnoteringen sedan helårsstatistiken började redovisas 2009. Om man undantar pandemiåret 2020 har en kontinuerligt nedåtgående besökstrend kunnat observeras. Tandhälsan hos befolkningen har förbättrats över tid och bäst tandhälsa har yngre individer med eftergymnasial utbildning. Det finns ett samband mellan personers tandhälsa och hur ofta de besöker tandvården, ju sämre tandhälsostatus desto högre besöksfrekvens. Personer som inte besöker tandvården saknas i statistiken.

Andelen av den vuxna befolkningen som besöker tandvården går ned

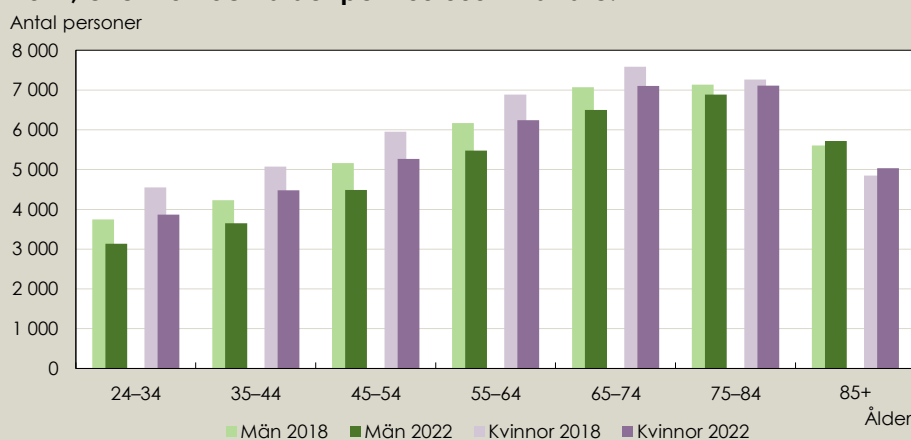
3 883 411 personer, 24 år eller äldre, uppsökte tandvården under 2022, 2 082 996 kvinnor och 1 800 415 män. Det är den lägsta årsnoteringen sedan första redovisade helårsstatistiken 2009, bortsett från 2020 då covid-19-pandemin påverkade besöksbenägenheten som mest. Figur 1 visar den årliga andelen av befolkningen som besökt tandvården sedan 2013. Kvinnor uppsökte tandvården i något högre utsträckning än män år 2022 och skillnaden är bestående över tidsperioden 2013–2022. Då år 2013 jämförs med 2022 är skillnaden i andel av befolkningen som besökt tandvården större bland de som besökt folktandvården än privata vårdgivare (andelen minskade med 29,5 och 24,2 procent bland män respektive kvinnor för besök till folktandvården och med 6,6 respektive 5,6 procent för besök till privata vårdgivare).

Figur 1. Andel av befolkningen, 24 år eller äldre, som har besökt tandvården 2013–2022, åldersstandardiserade andelar* per år.

Vid en jämförelse mellan åren 2018 och 2022 observeras en minskning av andelen av befolkningen som uppsökt tandvården för i stort sett samtliga åldersgrupper, både bland kvinnor och män (Figur 2). Undantaget är personer 85 år eller äldre där den del av befolkningen som besökt tandvården istället ökat för både kvinnor och män (3,9 respektive 2,0 procent högre 2022 jämfört med 2018). Den största procentuella minskningen ses i åldersgruppen 24–34 (15,0 och 16,3 procent lägre för kvinnor respektive män) och den minsta förändringen i åldersgruppen 75–84, för både kvinnor och män (2,1 respektive 3,5 procent lägre).

Figur 2. Antal personer som har besökt tandvården år 2018 respektive 2022, efter kön och ålder per 100 000 invånare.

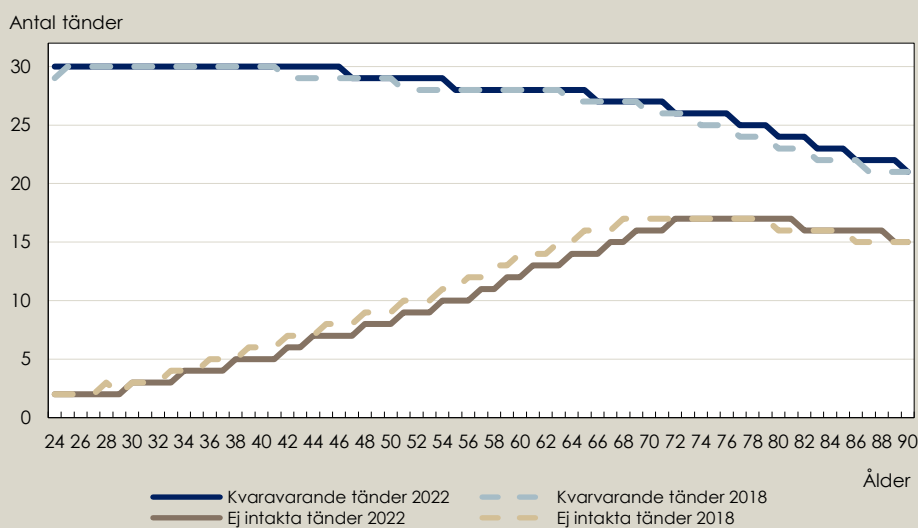

Källa: Tandhälsoregistret, Socialstyrelsen

Vuxnas tandhälsa har förbättrats över tid

När tandvårdsmottagningar utför tandvård inom ramen för det statliga tandvårdsstödet registrerar de antal kvarvarande och antal intakta tänder. Uppgifterna skickas sedan till Socialstyrelsens tandhälsoregister. Forskning har visat att de inrapporterade siffrorna gällande kvarvarande och intakta tänder håller god kvalitet [Ljung et al. 2019]. Antal kvarvarande och intakta tänder ger ett grovt men robust mått på tandhälsan i befolkningen, se faktaruta. En förklaring till den minskande benägenheten att uppsöka tandvården skulle kunna vara den breda förbättringen av befolkningens tandhälsa. Vid en jämförelse mellan år 2018 och 2022 observeras en generell förbättring av tandhälsan (Figur 3). Medianvärdet för antal kvarvarande tänder är högre år 2022 än år 2018 i de flesta åldersgrupper, framförallt bland de äldre än 70. Medianantalet för ej intakta tänder är lägre 2022 än 2018 i de flesta åldersgrupperna, framförallt bland personer yngre än 70 år.

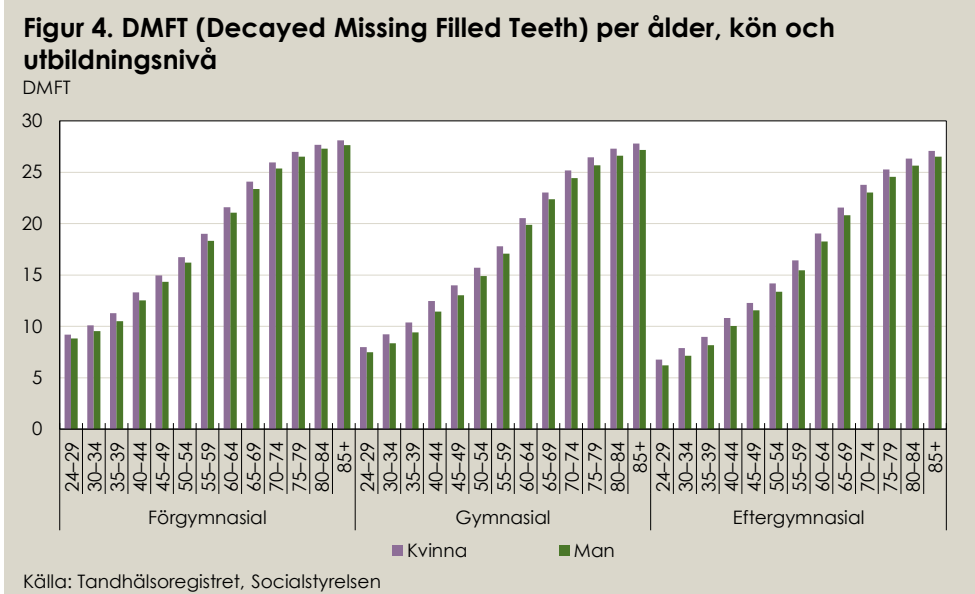
Figur 3. Median av antal kvarvarande och antal ej intakta tänder bland personer som besökte tandvården 2018 och 2022, efter ålder.

Källa: Tandhälsoregistret, Socialstyrelsen

Unga med eftergymnasial utbildning har bättre tandhälsa

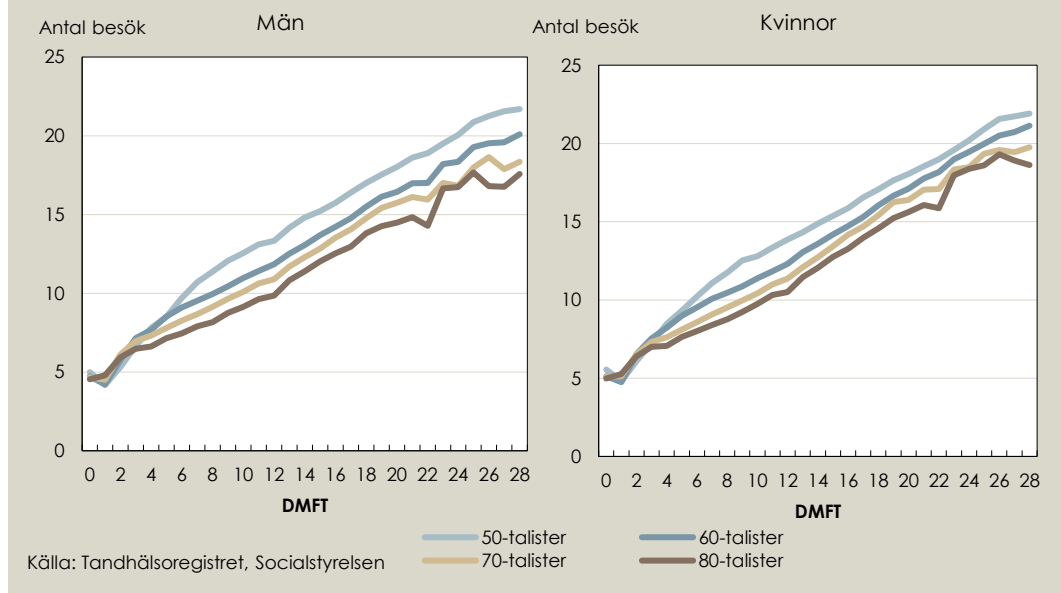
Tandhälsa varierar med utbildningsnivå, ju högre utbildningsnivå desto bättre tandhälsa generellt. Befolkningens tandhälsa kan även beskrivas genom måttet DMFT (Decayed (kariade) Missing (saknade) Filled (lagade) Teeth (tänder)), som skattas genom att subtrahera antalet intakta tänder från det största möjliga antalet tänder. Bra tandhälsa kännetecknas av ett lågt DMFT-värde. Det genomsnittliga DMFT-värdet ökar med ökande ålder, ett mönster som observeras för var och en av de tre utbildningskategorierna inkluderade i figur 4. Män har i genomsnitt ett lägre DMFT-värde jämfört med kvinnor per åldersgrupp och utbildningsnivå. Skillnaden i genomsnittligt DMFT är störst i de yngre åldersgrupperna. Bland personer 24–29 år är DMFT exempelvis 35,9 procent högre bland kvinnor och 42,4 procent högre bland män med förgymnasial utbildning jämfört med de med eftergymnasial utbildning.

Personer med sämre tandhälsa besöker tandvården oftare

I genomsnitt besöker personer med högt DMFT, det vill säga med sämre tandhälsa, tandvården mer frekvent än de med lågt DMFT (Figur 5). Det finns även en skillnad i besöksfrekvens under åren 2013–2022 mellan personer födda på 50-, 60-, 70- och 80-talet för varje DMFT-värde. Personer födda på 50-talet besökte i genomsnitt tandvården i högst utsträckning följt av personer födda på 60- och 70-talet medan de födda på 80-talet har lägst genomsnittlig besöksfrekvens per DMFT-värde. Individer med DMFT 28 gick i genomsnitt ungefär fyra gånger så ofta till tandläkaren under tidsperioden 2013–2022 jämfört med individer där DMFT-status var 0. Vi ser liknande mönster för kvinnor och män (Figur 5).

Figur 5. Genomsnittligt antal besök 2013–2022 för personer födda på 50- 60- 70- och 80-talet per kön och tandhälsostatus (DMFT)

Sammanfattningsvis har andelen av befolkningen som besöker tandvården minskat över tid samtidigt som befolkningens tandhälsa blivit bättre. Tandhälsan är dock inte jämnt fördelad i befolkningen utan skiljer sig mellan olika utbildningsnivåer, kön, och födelsekohorter. Personer med sämre tandhälsa besöker också tandvården oftare. Tandhälsoregistret innehåller ingen information om hur tandhälsan ser ut bland den del av befolkningen som inte besöker tandvården. All statistik bygger på data från patienter som besöker tandvården.

Faktaruta om tandhälsa och statistiska mått

Målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen (Tandvårdslag (1985:125)). En **kvarvarande tand** är en tand som har en naturlig rot, är delvis frambruten eller har synlig tandrot. Hit räknas också visdomständer. Beroende på om visdomständerna är frambrutna eller har synlig tandrot kan en person ha upp till 32 kvarvarande tänder. När antalet kvarvarande tänder minskar kan tuggfunktionen påverkas negativt. Generellt anses ett bett med tio främsta tänderna i varje käke kunna ge tillfredställande tuggfunktion. ”20 eller fler kvarvarande tänder” kan således användas som mått på tillfredställande tuggfunktion. En **intakt tand** är en kvarvarande tand som inte har konstaterade dentinskador som kräver behandling. Den får inte ha någon fyllning och inte heller protetiska ersättningar. Antal **ej intakta tänder** är skillnaden mellan antal kvarvarande tänder och antal intakta tänder. **DMFT** (Decayed Missing Filled Teeth) används som ett mått på tandhälsa och skapas genom att subtrahera antalet kvarvarande intakta tänder från 32 (det maximala möjliga antalet tänder inklusive visdomständer). **Medelvärdet** är summan av värdena i den aktuella gruppen dividerat med gruppens totala antal. **Medianen** är det mittersta värdet i gruppen efter att de observerade värdena sorterats i stigande ordning. Till skillnad från medelvärdet påverkas inte medianen av extremvärden. Ett **besök** definieras här som ett unikt datum då en enskild individ uppsökt tandvården.

Referenser

Ljung R, Lundgren F, Appelquist M, Cederlund A. The Swedish dental health register - validation study of remaining and intact teeth. BMC Oral Health. 2019 Jun 17;19(1):116. doi: 10.1186/s12903-019-0804-7. PMID: 31208416; PMCID: PMC6580593.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här:
www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/alla-statistikamnen/tandhalsa/

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:
www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikdatabasen

Kontakt:

Gustav Arvidsson, statistikfrågor
075-247 30 00
gustav.arvidsson@socialstyrelsen.se

Sasha Pejicic, statistikfrågor
075-247 30 00
sasha.pejicic@socialstyrelsen.se

Peter Lundholm, sakfrågor
075-247 30 00
peter.lundholm@socialstyrelsen.se